بسم الله الرحمن الرحيم

#Heavenly Mulah
#No plastic Island

Secretariat of the Mulah Council
Mulakatholhu, Mulah, Maldives

މުލަކަތޮޅު މުލައް ކައުންސިލްގެ އިދާރާ
މ. މުލައް

ނަންބަރު: **(PP)364-MSS/364/2026/3**

މ. މުލަކުން ދިރިއުޅުމަށް ބަންޑާރަ ގޯތި ދޫކުރުމާއިބެހޭ އުސޫލު

ފިހުރިސްތު

1. ތަޢާރުފާއި ނަން: 1
2. މަޤްޞަދު: 2
3. އުސޫލަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚާއި، ތަންފީޛު ކުރާ ފަރާތް: 3
4. ކުރީގައި ހިނގާފައިވާ ކަންކަމަށް މި އުސޫލު ހިންގުން: 4
5. ވިލަރެސް ކުރާ ކޮމިޓީ އެކުލަވާލުން: 5
6. ވިލަރެސް ކުރާ ކޮމިޓީ އެކުލަވައިލުން: 6
7. ކޮމިޓީގެ ޗެއަރ: 7
8. ކޮމިޓީގެ ސެކްރެޓަރީ: 8
9. ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ތައް: 9
10. ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީގެ އުމުރު: 10
11. އުސޫލަށް ބަދަލު ގެނައުން: 11
12. ގޯތި ދޫކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަޙައްދު: 12
13. ގޯތްޓަށް އެދި ހުށަހެޅުން: 13
14. ގޯތްޓަށް އެދި ހުށަހަޅާ މީހުންގެ ކިބައިގައި ހުންނަންޖެހޭ ޝަރުތުތައް: 14
15. ގޯތްޓަށް އެދުން: 15
16. ގޯތި ދޫކުރުން: 16
17. ގޯތްޓަށް އެދޭ ފޯމު ފުރުން: 17
18. ގޯތްޓަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމާއެކު ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔުންތައް: 18
19. ގޯތްޓަށް އެދި ފޯމު ބަލައިގަތުން: 19

20. ޝަރުޠު ހަމަނުވާ ފަރާތް ކަނޑައެޅުން: 20
21. ލިބިފައި އޮތް/ ލިބެންއޮތް ގޯތި ނުވަތަ ބޯހިޔާވަހިކަން ދޫކޮށްލުން: 21
22. ގޯތިލިބޭ މީހުން ކަނޑައެޅުން: 22
23. ގޯތި ލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ވަގުތީ ލިސްޓު އާންމުކުރުން: 23
24. ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން: 24
25. ގޯތި ލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ދާއިމީ ލިސްޓު އާއްމުކުރުން: 25
26. ގޯއްޗަށް އެދިފައިވާ މީހާ ނިޔާވުން: 26
27. ގެދުވުން: 27
28. ގޯތި ލިބޭ މީހުންނަށް ގޯތި ހަވާލުކުރުން: 28
29. ގޯތި ބަދަލު ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުން: 29
30. ގޯތި ލިބޭ ފަރާތުން ޢަމަލު ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން: 30
31. ގޯތި ރަޖިސްޓްރީ ކުރުން:. 31
32. އުސޫލަށް ބަދަލު ގެނައުން: 32
33. މާނަ ކުރުން: 33

ގޯތި ދޫކުރުމާއި ގުޅޭ ޖަދުވަލު ތައް:

ޖަދުވަލު

- ގޯއްޗަށް އެދޭ މީހުންނަށް ޕޮއިންޓް ދޭނެގޮތުގެ މިންގަނޑު: 1
- އިޤްރާރު 1: 2
- އިޤްރާރު 2: 3
- ލިބިފައިވާ ބިން ދޫކޮށްލުމަށް ދެވޭ އިޤްރާރު: 4
- ލިބެން އޮތް ބިން ދޫކޮށްލުމަށް ދެވޭ އިޤްރާރު: 5
- ދިރިއުޅުމަށްޓަކައި ދޫކުރާ ބަންޑާރަ ގޯއްޗަށް އެދޭ ފޯމު: 6
- ގޯއްޗަށް އެދި ފޯމު ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކަށް ދޫކުރާ ސްލިޕު: 7

މ. މުލަކުން ދިރިއުޅުމަށް ބަނޑާރަ ގޯތި ދޫކުރުމާއިބެހޭ އުސޫލު

ތައާރަފާއި ނަން

1. (ހ) "މިއުސޫލަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ)، (ޅ) އާއި 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 11 ވަނަ ނަންބަރާއި، 138 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި ހަވާލާދީ އެ ޤާނޫނުގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބާރުލިބިގެން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2002/01(ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާބެހޭ ޤާނޫނު) އާއި އެޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލެވިފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިންގަނޑު ބޭނުން ކުރުމާއި ހިންގުމުގެ ގަވާއިދާއި، ދިރިއުޅުމަށް ބަނޑާރަގޯތި ދޫކުރުމުގެ ގަވާއިދާއި އަދި މ. މުލަކުގެ ލޭންޑްޔޫސް ޕްލޭން އާއި އެއްގޮތްވާގޮތަށް މުލަކުން، މުލަކަތޮޅު މުލަކު ކައުންސިލްގެ އިދާރީ ސަރަހައްދުގައި ހިމެނޭ ބިމުގެ ސަރަހައްދުން ދިރިއުޅުމަށްޓަކައި ބަނޑާރަ ގޯތި، ދޫކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް ބަޔާންކުރާ އުސޫލެވެ." މި އުސޫލު ޢަމަލުކުރާނީ ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓްގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

(ށ) މި އުސޫލުގެ ނަމަކީ، (މ. މުލަކުން ދިރިއުޅުމަށް ބަނޑާރަ ގޯތި ދޫކުރުމާއިބެހޭ އުސޫލު) އެވެ.

މަޤްޞަދު

2. (ހ) މި އުސޫލުގެ މަޤްޞަދަކީ، މުލަކަތޮޅު މުލަކު އިދާރީ ސަރަހައްދުގައި ހިމެނޭ ބިމުގެ ސަރަހައްދުތަކުން، ދިރިއުޅުމަށްޓަކައި މ. މުލަކުން ބަނޑާރަ ގޯތި ދޫކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި ގޮތްތައް ކަނޑައަޅައި ފެންވަރު ހިފެހެއްޓުމާއި ކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއާތުތައް ބަޔާން ކުރުމެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާންމު މަޤްޞަދުގެ އިތުރުން، މި އުސޫލުގެ މަޤްޞަދުތަކުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެއެވެ.

1. ގޯތި ދޫކުރުމުގެ މަސައްކަތް ހަމަހަމަކަމާއި އިންސާފުވެރިކަމާއި އަދި ދެފުށް ފެންނަ ގޮތަކަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުން

2. ގޯތި ދޫކުރުމާ ފެންވަރުކަމާ ބިނާވެފައިވާ ޝަރުޠުތަކާއި އެއް އަދި ބިމުގެ ތަރައްޤީއަށް ކުރާ މިންވަރު ކަށަވަރު ކުރުން؛

3. ގޯތި ދޫކުރުމުގެ މަސައްކަތުގައި ޝަފާފިއްޔަތު ވިސްނުމުގެ ކުރިއެރުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ގޯތި ދޫކުރުމުގެ މަސައްކަތުގައި ބާރުއަޅުން.

އުސޫލަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚާއި، ތަންފީޒު ކުރާ ފަރާތް

3. (ހ) މި އުސޫލަށް އަމަލު ކުރަން ފަށާނީ، މުލަކަތޮޅު މުލަކު ކައުންސިލުގެ ރަސްމީ ޖަލްސާގެ އަށުލަބައްދަލުވުން ފާސްކޮށް ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

(ށ) މި އުސޫލު ތަންފީޒުކުރާނީ މުލަކަތޮޅު މުލަކު ކައުންސިލުންނެވެ.

ކުރިން ހިނގާފައިވާ ކަންކަމާއި މި އުސޫލު ހިނގުން

4. (ހ) މި އުސޫލަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، މުލަކަތޮޅު މުލަކުން ބިން ދޫކުރެވިފައިވާ އެއްވެސް މުއާމަލާތެއް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވާނަމަ އެކަމެއް ހިނގަމުންދާނީ، ކުރިން އަމަލުކުރަމުންއައި މިއުސޫލާއި އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ށ) މި އުސޫލުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މި އުސޫލު ތަންފީޒު ކުރުމަށްފަހު، މި އުސޫލުގައި ލާޒިމްކޮށްފައިވާ އުސޫލުގައި ކަންކަން މި އުސޫލުގެ ދަށުން ހިނގާނެއެވެ.

ވިލަރެސް ކުރާ ކޮމިޓީ އެކުލަވާލުން

5. ހ. މުލަކު ކައުންސިލުގެ އިދާރީ ބޯޑުގައި ހިމެނޭ ބިމުގެ ސަރަހައްދުން ދިރިއުޅުމަށް ގޯތި ދޫކުރުމުގެ މަސައްކަތުގައި ވިލަރެސްކޮށް ގޯތި ދިނުމުގެ އެކިއެކި މަރުޙަލާގައި ޢަމަލު ގޮތުން ބައިވެރިވާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް 11 މެންބަރުންގެ ވަގުތީ ކޮމިޓީއެއް ކައުންސިލު ބޭރުގެ ދަށުން އެކުލަވާލަން ވާނެއެވެ. މިކޮމިޓީ އެކުލަވާލަންވާނީ މިއުސޫލުގެ 06 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތަށެވެ.

ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީ އެކުލަވައިލުން

6. (ހ) މި އުސޫލުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ކޮމިޓީ އެކުލަވާލާނީ ތިރީގައި މިވާ ގޮތުގެމަތިން ނެވެ.

1. ކައުންސިލުގެ ރައީސް ނުވަތަ ރައީސް އައްޔަންކުރައްވާ ކައުންސިލުގެ މެންބަރެއް.
2. ކައުންސިލުގެ އިދާރާ 01 މެންބަރު
3. އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީގެ 01 މެންބަރު. މެންބަރު ކަނޑައަޅާނީ ކޮމިޓީގެ ރައީސް ޖަލްސާއަކުން.
4. ކައުންސިލުގެ އިދާރީ މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާ 02 މުވައްޒަފުން
5. ރަށުގައި ހުރި ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާތަކުން 04 މުވައްޒަފުން
6. ޢާންމު ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން 02 މީހުން

(ށ) ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން، ނުވަތަ އެ މެންބަރަކާ ޢާއިލީ ގޮތުން ގާތް ގުޅުމެއް އޮތް ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާ ފޯމުތައް ދިރާސާކުރާ ވަގުތު، އެ މެންބަރަކު ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުން ބަރީޢުވާން ވާނެއެވެ. އަދި ކޮމިޓީގެ އެކުލަވާލުމުގައި އިސްކަންދެވޭނީ، ގޯއްޗަކަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިނުވާ ފަރާތްތަކަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީއަށް އައްޔަންކުރާ މެންބަރުން ހޯދުމުގައި ޢަމަލުކުރާނީ، ކައުންސިލުން އެކަމަށްޓަކައި ބާއްވާ ބައްދަލުވުމެއްގައި ފާސްކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންނަށް ވާނީ މ. މުލަކުގެ ރަށްވެހިންނެވެ.

7. ކޮމިޓީގެ ރައީސް

(ހ) ކޮމިޓީގެ ރައީސަކީ ކައުންސިލުގެ ރައީސް ނުވަތަ ކޮމިޓީއަށް ރައީސް އައްޔަންކުރައްވާފައި ހުންނަ ކައުންސިލުގެ މެންބަރެވެ.

(ށ) ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގެ ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓާނީ ކައުންސިލުގެ ރައީސް ނުވަތަ ރައީސް އައްޔަންކުރައްވާފައި ހުންނަ ކައުންސިލުގެ މެންބަރު ޢުޛުރުވެރިވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި ރައީސް ނުވަތަ ރައީސް އައްޔަންކުރައްވާފައި ހުންނަ ކައުންސިލުގެ މެންބަރު ކަނޑައަޅާ ކައުންސިލުގެ އެހެން މެންބަރަކު ވަގުތީގޮތުން ކޮމިޓީގެ ރިޔާސަތު ބެލުމަކަށް މިމާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

8. ކޮމިޓީގެ ސެކްރެޓަރީ

(ހ) ކޮމިޓީގެ ސެކްރެޓަރީ އަކީ [illegible] [illegible] އިދާރީ މަސައްކަތް ކުރާ ކައުންސިލް އޮފިސަރު ނުވަތަ އެފަދަ އެ މުވައްޒަފު މަސައްކަތް ހަވާލުވެފައިވާ މުވައްޒަފެކެވެ.

9. ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

މި އުސޫލުގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަކީ؛

(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާއިބެހޭ ޤާނޫނާއި، ދިރިއުޅުމަށްޓަކައި ބިން ގޯތި ދޫކުރުމާއިބެހޭ ޤަވާޢިދާއި އަދި މިޤަވާޢިދާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން ސަރުކާރުގެ ކަމާއިބެހޭ އިދާރާތަކާއި ހުށަހަޅާއިރު ގޯތި ދިނުމާއި ގެދޮރުން ކުރަންޖެހޭ އެންމެ މަސައްކަތްތައް ކުރުން ކައުންސިލުން ފާސްކޮށްފައިވާ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް މަސައްކަތްތައް ނިންމުން؛

(ށ) މިއުސޫލުގެ 16 އަދި 17 ވަނަ މާއްދާ އާއި އެއްގޮތަށް ފޯމު ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ބިންގޯތި ދޫކުރުމުގެ ޤަވާޢިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާ އާއި އެއްގޮތަށް ޝަރުޠު ހަމަވާ ފަރާތްތައް ކަނޑައަޅުން.

(ނ) ޝަރުޠު ހަމަވާ ފަރާތްތަކަށް މިއުސޫލުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޕޮއިންޓް ދީ ގޯތިދޭ ފަރާތްތައް ކަނޑައަޅުން.

(ރ) [illegible] ޕޮއިންޓް [illegible] ފަރާތްތަކުގެ [illegible] ޝަރުޠު ހަމަވާ ފަރާތްތަކުގެ [illegible] ކޮމިޓީގެ [illegible]، ޝަރުޠު ހަމަވާ ފަރާތްތަކުގެ [illegible] ޝަރުޠު ހަމަނުވާ [illegible] ([illegible] ޖަދުވަލު – 2 ގައި)

(ބ) ގޯއްކަން އެދި ހުށަހެޅި ފޯމާއި ބާރުވެރި ކުރަންޖެހޭނަމަ ސަނަދު ކޮމިޓީން ކަނޑައަޅައި އެސަފަރު ފޯމުގައި ލިޔެ އެކަން އަންގައިދީ އިޤްރާރުގައި މެންބަރުން ސޮއިކުރަން އެ އިޤްރާރު ފޯމާއި އެއްބަސްވާކަމަށް. (އިޤްރާރު ޖަދުވަލު - 3 ގައި)

(ޅ) މި ގަވާއިދުގައި ވަކިގޮތެއް ބަޔާން ކުރެވިފައިނުވާ ކަމެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ އެކަމެއް ނިންމާނީ، ބަނޑާރަ ގޯ ދިރާސާކޮށް ހިނގާފައިވާ ތަޢާރުފު އާއްމުވެ ހިނގާފައިވާ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅައި މަޝްވަރާކުރުމަށްފަހު ކައުންސިލުންނެވެ.

(ކ) ސަރުކާރުގެ ފަރާތްތަކާއި، ސަރުކާރު ހިންގުމާ ފަރާތްތަކުން، އެކަމުގެ ސަރަހައްދު ބަޔާންކޮށް ލިޔުންތަކުން. އަދި އެފަރާތްތަކަށް ލިޔުން ލިބޭނެކަން ޔަޤީންކުރުން.

(އ) ނަޒާހަތްތެރިކަމާއި ކަމާބެހޭ ދާއިރާގެ ފެންވަރުގެ މަސައްކަތް، ގޮތުގެ މައްސަލަތަކާއި ސްޕޯޓްސް ގުޅުންހުރި ގޮތުގައި ފަރާތްތަކުގެ ލިސްޓް ހެދުމާއި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުން ކުރުން.

(ވ) މި މާއްދާގެ (އ) ގައިވާ ލިސްޓު ހެއްދެވުމަށް ތަރުތީބުން ފުރިހަމަކޮށް، ސަލާމާ ހުށަހެޅުމަށް ހުށަހެޅުމާއި، އެހެން ސަބަބުތަކާއި ބަލައިގަނެ ޖަވާބުދާރީވުން. ސަލާމާ ހުށަހަޅުމަށް ރަސްމީ 7 (ހަތެއް) ދުވަސް ދޭންވާނެއެވެ.

(މ) ކޮމިޓީގެ މެންބަރެއްގެ މަޝްވަރާގައި ހިމެނޭ ފަރާތެއް ފުދު ހުރަހަކާފައިވާނަމަ، އެ މެމްބަރަކު މަޝްވަރާގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުގެ ފުދު އިތުރުކަމުގެ ކުރިމަތީން ތަނާޒުލުވެގެން ވާނެއެވެ. އަދި މިގޮތުން ތަނާޒުލުވުމުން، މިމާއްދާގެ (ރ) ނުވަތަ (ބ) ގެ ދަށުން ސޮއިކުރާ އިޤްރާރުގައި ބަޔާން ކުރަންވާނެއެވެ.

ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީގެ ޢުމުރު

10. (ހ) މި އުޞޫލުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީ ދެމިއޮންނާނީ، ކައުންސިލުން ކޮމިޓީ އުފައްދާ ޤަރާރު ފާސްކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ކޮމިޓީއާ ހަވާލުކުރެވޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ފުރިހަމަކޮށް، ގޯތި ދޫކުރަން ކަނޑައަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ތާއީދު ލިބިގެން އެ ލިސްޓުގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުން ހަމަޖެއްސަ ގޯ ކަނޑައަޅައިފިން ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތުގެ ނަގުމުގެ ބައްދަލުވުން ނިމުމުން ފަހު، ގޯ އެ ފަރާތްތަކާ ބަދަލުކުރަން ކައުންސިލާ ބަދަލުކުރުމާ ބެހޭ ހަމައެކެވެ.

(ށ) ވިލަރެސް ކޮމިޓީގައި ބާއްވަންޖެހޭ ފަރާތުން ބައިވެރިވާން އެއް ފަރާތްތަކެއް ބައިވެރިވުމުގެ ފުރުސަތު ހުޅުވާލެވޭނެއެވެ. މިގޮތުން ކޮމިޓީގައި ބައިވެރިވުމަށް އަދި ޢުމުރުގެ ފަރާތުން 2 (ދޭއް) ފަރާތަކަށްވުރެ ގިނަ ބައިވެރިން ކުރިމަތިލައިފިނަމަ، ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ މެދުގައި ހޮވުމުގައި ބޭނުން ވޯޓު ފަށައިގެން، މިގޮތް މަސައްކަތުގެ ކުރިއަށްގެންދިއުން ވަކިކުރަން ހިނގާ ފަރާތްތަކަށެވެ. އަދި އަންހެނުންގެ ތަރުތީބަށް މަސައްކަތްތަކުން ކޮމިޓީން ފާއިތު ކަނޑައަޅަނީ، އަންހެނުންގެ ތަރުތީބަށް މަސައްކަތް ކުރާ ކޮމިޓީގެ ތަރުތީބު ޖަވާބުދާރީވުން ނެވެ.

(ނ) މި ކޮމިޓީގެ ޢަދަދަކީ، 6 (ހައެއް) މެންބަރުންނެވެ. ކޮމިޓީގައި މަޝްވަރާކޮށްގެން އެންމެހައި ކަންކަން ނިންމަންވާނީ އިއްތިފާޤުން ނުވަތަ ކޮމިޓީގެ އަޣުލަބިއްޔަތުންނެވެ.

.11 **އުސޫލަށް ބަދަލު ގެނައުން**

މި އުސޫލަށް ބަދަލުގެނައުމަށް ބޭނުންވެއްޖެނަމަ އެބަދަލެއް ގެނެވޭނީ ގޯތި ދިނުމަށް މި އުސޫލުގެ ދަށުން އައްޔަން ކުރެވޭ ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީގެ ލަފާއާއި އިރުޝާދުގެ މަތިން ކައުންސިލުގެ ޖަލްސާއަކުން ފާސްކޮށް އަދި އެ ނިންމުމަށް ކަމާބެހޭ ވުޒާރާއިން ހޯދަންޖެހޭ ލަފާއާއި އިރުޝާދު ލިބުމަށްފަހު، ނިންމުން ޢާއްމުކުރުމަށް ފަހުއެވެ. މިގޮތަށް އުސޫލަށް ބަދަލެއް ގެނެވުން ނަމަ މި އުސޫލު ގެޒެޓު ކުރުމަށްފަހު އަލުން އިޢުލާން ކުރަންވާނެއެވެ.

.12 **ގޯތި ދޫކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ސަރަހައްދު**

(ހ) ގޯތި ދޫކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ސަރަހައްދަކީ މުލަކަތޮޅު މުލަކު ކައުންސިލުގެ [illegible] [illegible] ހިމެނޭ ސަރަހައްދުގެ ތެރެއިން ރަށުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ސަރަހައްދުތަކެވެ. އަދި ދޫކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވަނީ ޖުމްލަ 60 ގޯއްޗެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބިމުގެ ސަރަހައްދު ފާހަގަކޮށްފައިވާ ޗާޓް މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 3 ގައި ހިމަނާފައިވާނެއެވެ.

.13 **ގޯއްޗަށް އެދި ހުށަހެޅުން**

(ހ) ގޯއްޗަށްއެދި ހުށަހަޅަންވާނީ މި އުސޫލުގެ ޖަދުވަލު 6 ގައިވާ ފޯމުންނެވެ.

(ށ) ގޯއްޗަށްއެދި ހުށަހަޅާ ފޯމާއެކު ހުށަހަޅަންޖެހޭ އެންމެހައި ލިޔެކިޔުންތައް ފުރިހަމައަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) ފޯމު ފުރާފައި ހުށަހަޅަންވާނީ ދިވެހި ބަހުން ސާފުކޮށް ކިޔަން އެނގޭގޮތަށެވެ.

(ރ) ފޯމު ބަލައިގަތުމަށްފަހު، ފޯމު ބަލައިގަތްކަމުގެ ރިސިޓް އެފަރާތަކަށް ދޫކުރަންވާނެއެވެ. މީގެއިތުރުން ފޯމު ބަލައިގަތް ރިސިޓް ދޫކުރެވުނު އެފަރާތުގެ ނަމާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތާރީޚާއި ގަޑި [illegible] [illegible]. [illegible] ފޯމު [illegible] [illegible] [illegible]، ފޯމު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފޯމު [illegible]، [illegible] [illegible] ފޯމު [illegible] [illegible] [illegible].

(ބ) ގޯއްޗަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު ހުށަހަޅަން [illegible] ގޯއްޗަށްއެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތް ނުވަތަ އެފަރާތުން [illegible] [illegible] ފަރާތެވެ. (މި [illegible] ފޯމު ހުށަހަޅަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].)

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] ގޯއްޗަށްއެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު ކައުންސިލަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި އުސޫލު [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] ފޯމު [illegible] ފޯމު ހުށަހަޅަން ގޯއްޗަށްއެދި ހުށަހަޅާ [illegible] [illegible] [illegible].

.14 **ގޯއްޗަށް އެދި ހުށަހަޅާ މީހުންގެ ލިސްޓުގައި**

(ހ) ގޯއްޗަށްއެދި ހުށަހަޅާ [illegible] [illegible] ބަޔާންކުރެވިފައިވާ [illegible] [illegible].

(ށ) ގޯތި [illegible] [illegible] މި [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] ގޯތި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

މިންގަނޑާ
ޝަރުތުތައް"

1. ދިވެހިރައްޔިތެއް ކަމުގައިވުން.

2. ގޯތި ދޫކުރުމަށް ފޯމު ހުށަހަޅާ އެންމެފަހު ތާރީޚާ ހަމައަށް މީލާދީގޮތުން އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިފައިވާ މީހެއްކަމުގައިވުން.

3. ސަރުކާރުން ހިންގާ ބޯހިޔާވަހިކަމުގެ މަޝްރޫޢުތަކުން ހައުސިންގ ޔުނިޓެއް ނުވަތަ ބިމެއް ނުވަތަ ބޯހިޔާވަހިކަމެއް ލިބިފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައި ނުވުން.

4. ރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ތަނަކުން އެ މީހެއްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްމުދު ގޯއްޗެއް ބަހައިގެން އެމީހަކަށް ޖުމްލަ ބައި 600 (ހަސަތޭކަ) އަކަފޫޓަށްވުރެ ބޮޑު ބަންޑާރަ ނުވަތަ އަމިއްލަ ގޯއްޗެއް ނެތުން، ނުވަތަ އެ މީހެއްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްމުދު ގޯއްޗެއް ބަހައިގެން އެމީހަކަށް ޖުމްލަ ބައި 600 (ހަސަތޭކަ) އަކަފޫޓަށް ވުރެ ކުޑަ ނަމަ މިފަދަ ބައެއް މި އުސޫލާ އެއްގޮތަށް [illegible] ގޯތީގެ ރަޖިސްޓަރީގައި ބާކީ ތިބި ފަރާތްތަކުން ދޫކޮށްލަން އެއްބަސްވުން، އަދި އެފަދައިން ލިބޭބައި ދޫކޮށްލަން އެއްބަސްވާކަމުގެ އިޤްރާރު ފޯމު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. (އިޤްރާރު ޖަދުވަލު 4ގައި)

5. ރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ތަނަކުން 600 (ހަސަތޭކަ) އަކަފޫޓަށްވުރެ ބޮޑު ބަންޑާރަ ނުވަތަ އަމިއްލަ ގޯއްޗެއް، އެމީހެއްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީވެފައި ނެތުން ނުވަތަ ލިބިފަ ނެތުން، ނުވަތަ 600 (ހަސަތޭކަ) އަކަފޫޓަށް ވުރެ ކުޑަ ބައެއް ރަޖިސްޓަރީވެފައިވާނަމަ ނުވަތަ ލިބިފައިވާނަމަ މިފަދަ ބައެއް މި އުސޫލާ އެއްގޮތަށް [illegible] ދޫކޮށްލަން އެއްބަސްވުން. އަދި އެފަދައިން ލިބޭބައި ދޫކޮށްލަން އެއްބަސްވާކަމުގެ އިޤްރާރު ފޯމު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. (އިޤްރާރު ޖަދުވަލު 4 ގައި)

6. ގޯއްޗަކުން އުޅޭ ފަރާތުގެ މައިންބަފައިންގެ ނަމުގައި ނުވަތަ އުފަން ދަރިއެއްގެ ނަމުގައި ނުވަތަ އަނބިމީހާ/ ފިރިމީހާގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ގޯއްޗަކުން ތަރިކައިން ނުވަތަ ވަޞިއްޔަތުން ގޯއްޗެއް ނުވަތަ ގޯތިން ބައެއް ބަހައިގެން ލިބިފައި އޮންނަބައި ބަންޑާރަ ނުވަތަ އަމިއްލަ ގޯތިތަކުން ވާރުތައިން ލިބޭނެ އޮންނަ ބައި މި އުސޫލާ އެއްގޮތަށް ދޫކޮށްލަން އެއްބަސްވުން. އެފަދައިން ދޫކޮށްލަން އެއްބަސްވާކަމުގެ އިޤްރާރު ފޯމު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. (އިޤްރާރު ޖަދުވަލު 5ގައި)

7. ސަރުކާރުގެ ބޯހިޔާވަހިކަމުގެ ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ ދަށުން ކުރިން ލިބިފައި އޮތް ގޯއްޗެއް ނުވަތަ ހައުސިންގ ޔުނިޓެއް އެހެން ފަރާތަކަށް ވިއްކާފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައި ނުވުން.

8. މި އުސޫލަށް [illegible] ފޯމު ހުށަހަޅާ [illegible] ފާއިތުވެދިޔަ 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭ މި އުސޫލަށް [illegible] [illegible] އެ މީހެއްގެ ނަމުގައި އޮތް ގޯއްޗެއް ނުވަތަ ހައުސިންގ ޔުނިޓެއް ފަރާތަކަށް ވިއްކާފައި ނުވަތަ ހިބައިންދީފައި ނުވަތަ އެހެން ފަރާތަކަށް ދޫކޮށްލާފައި ނުވުން.

9. ރައްޖޭގެ އެއްވެސް ސަރަޙައްދަކުން އެއްމެދު ޢިމާރާތަކުން ހައުސިންގެ ޔުނިޓެއް ލިބިފައި ނުވުން ނުވަތަ އެފަދަ ތަނެއް މިލްކުކުރާ ގޮތަށް އެއްބަސްވުމެއް ވެފައި ނުވުން ނުވަތަ އެފަދަ ތަނެއް ގަންނަން އެއްބަސްވެ، އަދި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ފައިސާ ދައްކާފައިވާ/ ދައްކަމުންދާ ފަރާތެއްކަމުގައި ނުވުން.

10. ގޯއްޗަށް އެދޭ [illegible] [illegible] [illegible] މިންގަނޑުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ޢުމުރު [illegible] 60 (ފަސްދޮޅަސް) އަހަރުވީ މަތީން [illegible] ފަރާތްތަކުގައި ވުން.

ގޯއްޗަށް އެދުން

15 (ހ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން ގޯއްޗަށް އެދުންތަކަށް ބެލުމުގައި ގޯތި ދޫކުރުން ހަމަޖެހިފައިވާ [illegible] ގޯއްޗަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] [illegible]، ގޯއްޗަށް އެދޭ ފޯމު، ގޯއްޗަށް އެދޭ ފޯމު ފުރިހަމަކޮށް މި ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅަން ނުވަތަ ކައުންސިލުން މިކަމަށް [illegible] އޮންލައިން އެޕްލިކޭޝަން [illegible] ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. (ގޯއްޗަށް އެދޭ ފޯމު: ޖަދުވަލު 06 ގައި)

ގޯތި ދޫކުރުން

16 (ހ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] ބިމުން ދިރިއުޅުމަށްޓަކައި ދޫކުރުން ހަމަޖެހިފައިވާ 2000 (ދެހާސް) އަކަފޫޓުގެ 60 (ފަސްދޮޅަސް) ގޯއްޗެވެ.

(ށ) ގޯތި ދޫކުރުމަށް އިޢުލާނު ކުރުމުން ގޯއްޗަށްއެދި [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅާ މި އުސޫލާއި [illegible] ފޯމުންނެވެ. މިދަންނަވާ ފޯމު [illegible] ކައުންސިލްގެ އިދާރާއިން ލިބެން ހުންނާނެއެވެ. އަދި އިދާރާގެ އޮންލައިން [illegible] ގޭޓްވޭ [illegible] ހުންނާނެއެވެ.

(ނ) ގޯއްޗަށް އެދޭ ފޯމު [illegible] [illegible] [illegible] ގޯތި ދޫކުރުމުގެ [illegible] ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވާ ތާރީޚުގެ ނިޔަލަށެވެ.

ގޯއްޗަށް އެދޭ ފޯމު ފުރުން

17 (ހ) ކައުންސިލް އިދާރާއަށް ފޯމު ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުން ފޯމާއި ހުށަހަޅަންވާ ކާޑު ނުވަތަ ނޫ ކުލައިގެ ދަލި ނުފިލާ ގަލަމަކުން ސާފުކޮށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ށ) ފޯމުގެ އެއްވެސް ތަނެއްގައި [illegible] ޖަހައިގެން ނުވާނެއެވެ. ފޯމުގައި ހިމަނާފައިވާ މަޢުލޫމާތުތައް ކަނޑައެޅިފައިވާ އެކެއް (01) ނުވަތަ ދޭއް (02) [illegible] [illegible] [illegible] ތަކެއްޗަށް ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައެޅިފައިވާނަމަ، އެ [illegible] ނުވަތަ އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވާނެއެވެ.

(ނ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން، ގޯއްޗަށް އެދޭ ފޯމު ކައުންސިލްގެ އިދާރާ ތެރޭގައި ފުރައިގެން ނުވާނެއެވެ.

ގޯއްޗަށް އެދި
ހުށަހަޅާ ފޯމާއެކު
ހުށަހަޅަންޖެހޭ
ލިޔުންތައް

18 (ހ) ގޯއްޗަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމާއެކު ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ލިޔުންތައް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. (ފޯމާއެކު ހުށަހަޅާ ލިޔުންތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ބިނާކޮށް ތަޞްދީޤު ނުކުރެވޭނެއެވެ.)

1) ގޯއްޗަށް އެދޭ މީހާގެ މުއްދަތު ހަމަނުވާ ދިވެހިރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑުގެ ދެފުށުގެ ސާފު ކޮޕީ؛

2) ގޯއްޗަށް އެދޭ މީހާގެ އަނބި/ފިރިމީހާގެ މުއްދަތު ހަމަނުވާ ދިވެހިރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑުގެ ދެފުށުގެ ސާފު ފޮޓޯ ކޮޕީ؛

3) ވަރި/ކައިވެނީގެ ސެޓްފިކެޓްގެ ސާފު ފޮޓޯ ކޮޕީ؛

4) ގޯއްޗަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ އުފަންދަރިން ދުނިޔޭގައި ތިބިނަމަ އެކުދިންގެ މުއްދަތު ހަމަނުވާ ދިވެހިރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑުގެ ދެފުށުގެ ސާފު ފޮޓޯ ކޮޕީ؛ ނުވަތަ އެކުދިންގެ އުފަންދުވަހުގެ ސެޓްފިކެޓްގެ ސާފު ކޮޕީ؛

5) އުފަންދަރިން ފިޔަވައި ޝަރުޢީގޮތުން ކޯޓު މެދުވެރިކޮށް ބެލުން ހަވާލުކޮށްފައިވާ 18 (އަށާރަ) އަހަރުން ދަށުގެ ކުއްޖަކު ނުވަތަ ގިނަ ކުދިން ތިބިނަމަ ކޯޓުން ނިންމިގޮތް އަންގައިދޭ ލިޔުމުގެ ކޮޕީ؛

6) ގޯއްޗަށްއެދޭ ފަރާތާއި، ގޯއްޗަށްއެދޭ ފަރާތުގެ އަނބި/ފިރިމީހާ އަދި ދަރިންގެ ރަށްވެހިކަން ދ. މުލަކުން ބަދަލުކޮށްފައިވާނަމަ އެކަން އަންގައިދޭ ރަސްމީ އިދާރާއެއްގެ ލިޔުމުގެ ކޮޕީ؛

7) ގޯއްޗަށްއެދޭ މީހާގެ މަންމަ/ބައްޕަ އަދި ފިރިމީހާ/އަނބިމީހާގެ އިތުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރުން ދަށުގެ ކުދިންގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ބަންގަލާ ނުވަތަ އަދިއެހެން ގޯއްޗެއް، ނުވަތަ ގޯއްޗަކުން ބައެއް ނުވަތަ އިމާރާތްތަކުން ފްލެޓެއް ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ބިނާކުރުމުގެ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ދަށުން ފްލެޓް/ޓައުންހައުސް/ހައުސިންގ ޔުނިޓެއް އޮތްނަމަ އެތަނުގެ ބިމުގެ ރަޖިސްޓްރީގެ ކޮޕީ؛

8) ގޯއްޗަށްއެދޭ ފަރާތުގެ ފިރިމީހާ/އަނބިމީހާގެ އިތުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރުން ދަށުގެ ކުދިންގެ ނަމުގައި އެއްވެސް އިމާރާތެއް ނުވަތަ އެއްވެސް ފްލެޓެއް އޮތްނަމަ އެތަނުގެ ރަޖިސްޓްރީ ކޮޕީ؛

9) ގޯއްޗަކަށްއެދޭ ފަރާތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި، ދާއިމީ ގޮތެއްގައި ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުރި ކުއްޖަކު ހުރިނަމަ، އެކުއްޖަކު ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާގައި ރަޖިސްޓަރީ ވެފައިވާ ކަމުގެ ލިޔުމުގެ ކޮޕީ.

10) ހުށަހަޅަންޖެހޭނަމަ، މި އުސޫލުގެ ޖަދުވަލު 4 އަދި 5 ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ އިޤްރާރުގެ ކޮޕީ؛

ގޯއްޗަކަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު ބަލައިގަތުން

19 (ހ) ހުށަހަޅާ ފޯމުތައް ބަލައިގަންނަންވާނީ، ފޯމު ހުށަހެޅުމަށް ކުރި އިޢުލާނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދުވަސްތަކާއި ވަގުތުތަކުގައި ކައުންސިލުގެ އިދާރާގެ ކައުންޓަރުންނެވެ. އިޢުލާނުގައި ފޯމު ހުށަހެޅުމަށް ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ސުންގަޑީގެ ފަހުން ހުށަހަޅާ ފޯމު ބަލައެއް ނުގަނެވޭނެއެވެ.

(ށ) ފޯމު ބަލައިގަތުމުގެ ކުރިން ފޯމާއެކު ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔެކިޔުން ހަމަތޯ ބަލައި ޗެކުކުރަން ވާނެއެވެ. އަދި ފޯމާއެކު ހުށަހަޅާ ލިޔުންތަކުގެ ޗެކްލިސްޓު ހިމެނޭ ކަރުދާހުގައި (ޗެކްލިސްޓުގައި) ކައުންސިލުގެ އިދާރާގެ ފަރާތުން ޗެކުކުރި މުވައްޒަފު ސޮއިކޮށް ފޯމާއެކު އެއްކަރުދާސް ކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ކައުންސިލަށް ފޯމު ބަލައިގަތުން، ފޯމު ބަލައިގަތްކަމުގެ ރަސީދު (ޖަދުވަލު- 7) ފޯމު ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދޫކުރުމަށްފަހު، އިތުރު އެއްވެސް ލިޔުމެއް ފޯމާއެކު އެއްކަރުދާސް ކުރުމުގެ ގޮތުން ބަލައެއް ނުގަނެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ (ފޯމުގެ ރަސީދާ، ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔުންތައް) ޗެކްލިސްޓް ހިމެނޭ ކަރުދާސް (ޗެކްލިސްޓު)ގެ ކޮޕީއެއް ފޯމު ހުށަހެޅި ފަރާތައި ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

ޝަރުތު ހަމަނުވާ ފަރާތް ކަނޑައެޅުން

20 (ހ) ގޯއްޗަކަށް އެދި ހުށަހެޅުމަށް ކުރި އިޢުލާނުގެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީހުން ފެށިގެން ރަސްމީ 120 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ގޯއްޗަކަށްއެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް ޝަރުތު ހަމަނުވާނަމަ ޝަރުތު ހަމަނުވާ ސަބަބު ބަޔާންކޮށް އެފަރާތަކަށް ލިޔުމުން ޖަވާބުދޭން ވާނެއެވެ.

(ށ) ޝަރުތު ހަމަވާ ފަރާތްތައް ކަނޑައަޅާނީ ފޯމާއެކު ހުށަހަޅާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި ސަރުކާރުގެ އިދާރާ ތަކުން އެއްކުރާ މަޢުލޫމާތުގެ މައްޗަށް ބަލައި، މިޤަވާޢިދުގެ 14 ވަނަ މާއްދާ ގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުތުތައް ހަމަވާ ފަރާތްތަކެވެ.

(ނ) ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުން ފޯމު ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ ޝަރުތު ހަމަވާ ފަރާތެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ ވަނީ ގޮތުގެ މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭ ލިޔުމެއްކަން ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ އިދާރާއަކުން ލިބޭ މަޢުލޫމާތުތަކުން ރަޖިސްޓަރީކުރައްވައި އެފަރާތުގެ ޝަރުތު ހަމަނުވާ ކަމުގައި ވާނަމަ، ގޯތިދޫކުރުމުގެ މަސައްކަތް އެފަރާތަކު އޮތް މަރުޙަލާ އަކާއި ހިސާބުން އެފަރާތެއް ވަގުތުން ޝަރުތު ހަމަނުވާ ކަމުން ކަނޑައަޅައި މިމާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ލިޔުން އެފަރާތަކަށް ފޮނުވަން ވާނެއެވެ.

(ރ) ގޯތި ދޫކުރުމަށް އިޢުލާންކުރާ ތާރީޚުގެ ފަހުން، ގޯތި ހޯދުމުގެ ބޭނުމުގައި އެދިލާއިގެ ނަންބަރުދީފައިވާ ބިޑުއް ނުވަތަ ގޮތްކަށް އެހެން ފަރާތްތަކުގެ ނަމަކުން ބަދަލުކުރިކަން ކައުންސިލަށް އެނގިއްޖެނަމަ، އެފަރާތްތަކުގެ ގޯތި ވަގުތުން ބާޠިލުކޮށް ، މިމާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ލިސްޓުން އެފަރާތަކަށް ދޫކޮށްލަން ވާނެއެވެ.

(ބ) މިމާއްދާގެ (ނ) އާއި އެއްގޮތަށް އެއްވެސް މަޢުލޫމާތު އެއްގައި ގޯތިކަން އެދި ހުށަހެޅުމުގެ ޝަރުޠު ހަމަނުވާ ކަމުގައި ކަނޑައެޅިއްޖެނަމަ އެފަރާތްތަކުގެ ގޯތި ބާޠިލުކޮށް އެފަރާތްތައް ގޯތިލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ލިސްޓުން އުނިކޮށް މި ޤަވާޢިދުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ލިސްޓު ތަރުތީބު ކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މިމާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިނިވަން މުވައްސަސާއަކުން ނުވަތަ މިނިސްޓްރީއަކުން ނުވަތަ ޝަރުޢީ ކޯޓަކުން ފަސްކުރާ ފަސްކުރުމުގެ ނުވަތަ އެފަދަ އަމުރަކާއި ވިދިގެން ފަސްވާ ފަސްވުން އިސްތިސްނާ ވާނެއެވެ.

21 / ލިބިފައި އޮތް ގޯތި ނުވަތަ ބިނާކުރިކަން ދޫކޮށްލުން

(ހ) ލިބިފައިވާ ބަންޑާރަ ނުވަތަ އަމިއްލަ ގޯތި މި އުސޫލުގެ ބޭނުމުގައި ދޫކޮށްލުމުން ދުން މަހަށް ލިބޭތާ މިގޯތީގެ ބާކީ ތިން އަހަރުދުވަސް ވޭތުވެފައިނުވާނަމަ. އެއަހަރު ދުވަސްތަކުގެ ނުވަތަ ހާލަތުގައި އެބައި ދޫކޮށްލެވިދާނެއެވެ. އެފަދައިން ދޫކޮށްލުމަށް ކައުންސިލުން އެއްބަސްވުމުގެ އިޖުރާއަތު ފުރިހަމަކުރަންވާނެއެވެ. (އިޖުރާއަތު ޖަދުވަލު–4)

(ށ) ދޫކޮށްލުމަށް ސަރުކާރުން ހިއްސާ ބިނާކުރިކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުން ލިބިފައިވާ ފުރުޞަތު / ހަމައެކަނި އެއް ނުވަތަ ހައްސަވާގެ ދުނިޔެއާއި އެއްކޮށް އަޅުއްވާފައިވާ ބޮޑުނިޔަ ނުވަތަ ހިންގި ފަރާތަކުން ދޫކޮށްލާފައިވާ އަންގައިދީ ލިބުން ނުވަތަ ދޫކޮށްލުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ އިޖުރާއަތު ފުރިހަމަކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ތަރިކައިން ލިބުން އޮންނަ ގޯތި ދޫކޮށްލުމުން ދުން މަހެއް ލިބޭތާ މިގޯތީގެ ބާކީ ތިން އަހަރު ދުވަސް ވޭތުވެފައިނުވާނަމަ. އަދި މިގޯތީގެ އިތުރު ވަރަށްވުރެއް ނޯޓު ބިނާކުރުމަށް އެބައިއް ދޫކޮށްލުމަށް ބަދަލުވެރިވެ. އެފަދައިން ދޫކޮށްލުމަށް އެއްބަސްވުމުގެ އިޖުރާއަތު ފުރިހަމަކުރަންވާނެއެވެ.
(އިޖުރާއަތު ޖަދުވަލު - 5)

(ރ) ދޫކޮށްލާ ގޯތިއާއި އަމިއްލަ ބޮޑުވެރި ގޯތިއެއްގެ މިނަށް އެގޮ ލިބޭ އެއްކުރު މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ގޯތި ދޫކޮށްލާ ފަރާތަކުން އިތުރުގޮތަކުން ކަނޑައެޅުނީ.

(ބ) ތަރިކައިން ދޫކޮށްލާ ބިމަކީ އަމިއްލަ ބޮޑުއިމާރާތް ބިނާކުރެވިފައިވާ، ތަރިކައިން މަސައްކަތު ހިންގާއިރު އަމިއްލަ ކުރިމަތީ ހިތްދޫކޮށްލާ ހުށަހެޅި (ގޯތި ދޫކޮށްލާ ފަރާތަށް ލިބޭން އޮތް ބަޔަކު އެކަށީގެން ޖަހަނަދޭ އަދި) އެގޯތީގެ ބައި ދޫން ލިބޭ ވާރުތަވެރިން ނުވަތަ ކައުންސިލުން ގޯތި ދޫކޮށްލާ ފަރާތަށް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) ލިބިފައިވާ އަމިއްލަ ނުވަތަ ބަންޑާރަ ގޯތި ދޫކޮށްލުމުން އެއްބަސްވުމުން އަހަރު ނަމާ ގޯތި އެފަރާތަށް ރަޖިސްޓަރީ ކުރުމުގެ ދޫކޮށްލި ގޯތީގެ ރަޖިސްޓަރީން އެފަރާތްގެ ނަން އުނިކުރަންވާނެއެވެ.

ގޯތިލިބޭ މީހުން ކަނޑައެޅުން

22 (ހ) ގޯތި ލިބެންޖެހޭ މީހުން ހޮވާނީ، ޝަރުޠު ހަމަވާ ޕޮއިންޓު ލިބިފައިވާ ތަރުތީބުން ގިނަ ޕޮއިންޓު ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކަށް އިސްކަން ދެވޭނެއެވެ. މިގޮތުން އެ ފަހަރަކު ދޫކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ގޯތީގެ އެންމެފަހު ގޯއްޗަކަށް ނުވަތަ ގޯތިތަކަށް ވާދަކުރަން އެއް މިންވަރަކަށް ޕޮއިންޓު ލިބިފައިވާ ފަރާތްތައް 1 އަށްވުރެ ގިނަނަމަ، އެގޯތި ލިބޭ ފަރާތް ކަނޑައަޅާނީ ގުރުއަތު ލައިގެންނެވެ.

(ށ) ގޯތި ލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ތެރޭގައި ދެމަފިރިން ހިމެނިފައިވާނަމަ، ގޯތި ދޫކުރެވޭނީ އެ ދެ ފަރާތުންކުރެ އެންމެގިނަ ޕޮއިންޓު ލިބިފައިވާ ފަރާތަކަށެވެ.

(ނ) ގޯތި ލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ތެރޭގައި ދެމަފިރިން ހިމެނި، އެ ދެ ފަރާތުގެ ޕޮއިންޓު އެއްވަރުނަމަ، ގޯތި ލިބޭނެ ފަރާތެއް ކަނޑައަޅާނީ ދެ ފަރާތުން މަޝްވަރާކުރުމުން ދީ ކަނޑައެޅޭ މުއްދަތެއްގެ ކުރިން ދެ ފަރާތުންކުރެ އެއްފަރާތުން ގޯތި ދޫކޮށްލާކަން ބަޔާންކޮށް ކައުންސިލުގެ އިދާރާއަށް ލިޔުމުން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މިގޮތަށް ދެމަފިރިންނަށް އެއްބަސްވުމަކަށް ނާދެވިއްޖެނަމަ، ގޯތި ލިބޭ ފަރާތެއް ކަނޑައަޅާނީ ގޯތި ދިނުމުގެ ކަންކަން ވިލަރެސްކުރުމަށް އެކުލަވާލާފައިވާ ކޮމިޓީގެ ޖަލްސާގައި އެ ދެމަފިރިންގެ ހާޒިރުގައި ގުރުއަތު ނަގައިގެންނެވެ.

(ރ) ގޯތި ދޫކުރުމަށް އިޢުލާނުކުރާ ދުވަހާއި ހަމައަށް ކައިވެނީގެ ދަށުގައި ހުރި ދެމަފިރިންކަމުގައި ވެފައި، ގޯތި ދޫކުރުމަށް އިޢުލާނުކުރުމަށްފަހު ގޯތި ދިނުމުގެ ކުރިން އެ ދެމަފިރިންގެ ކައިވެނި ރުޅުވެއްޖެކަމުގައި ވިޔަސް، މި މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތް ހިނގާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ގޯތި ލިބޭ މީހުން ކަނޑައަޅާނީ މި ޤަވާއިދުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ކޮމިޓީންނެވެ.

(ޅ) މި ޤަވާއިދުގެ ދަށުން ގޯތި ދޫކުރާ މި ޤަވާއިދުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ މީހުން ގޯތި އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމުތަކަށް ޕޮއިންޓު ދޭނެއެވެ.

ގޯތި ލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ވަގުތީ ލިސްޓު އާންމުކުރުން

23 (ހ) މި ޤަވާއިދުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ގޯތި ލިބޭ ކަމަށް ކޮމިޓީން ކަނޑައަޅާ މީހުންގެ ވަގުތީ ލިސްޓު ކައުންސިލުން އާއްމު ކުރަން ވާނެއެވެ.

ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން

24 (ހ) މި ޤަވާއިދުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ލިސްޓާމެދު ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ހުޅުވާލައި އާންމުކުރަން ވާނެއެވެ. މިގޮތުން ވަގުތީ ލިސްޓާމެދު ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ލިސްޓު ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން 7 ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ދޭންވާނެއެވެ.

ގޯތި ލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ފައިނަލް ލިސްޓު އާއްމު ކުރުން

25 (ހ) ގޯތިލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ވަގުތީ ލިސްޓު އާންމުކުރުމަށްފަހު ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، ހުށަހެޅުނު ޝަކުވާތަކަށް ބަލައި ބަދަލުގެންނަންޖެހޭ ކަންކަމާއި އިސްލާޙުތައް ގެނައުމަށްފަހު ގޯތިލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ފައިނަލް ލިސްޓު އާއްމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ގޯތިލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ފައިނަލް ލިސްޓު އާންމުކުރާއިރު އިއުލާނުގައި ތިރީގައިވާ މައުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

ގޯއްޗަށް އެދި ފޯމު ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކުގެ ފުރިހަމަ ނަން.

ގޯއްޗަށް އެދި ފޯމު ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކުގެ ދާއިމީ އެޑްރެސް.

ގޯއްޗަށް އެދި ފޯމު ހުށަހެޅި ފަރާތުން ހުށަހެޅި ފޯމުގެ ރިފަރެންސް ނަންބަރު

ޕޮއިންޓު ދިނުމުގެ މަރުޙަލާގައި ގޯއްޗަށް އެދި ފޯމު ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ޖުމްލަ ޕޮއިންޓު

ގޯއްޗަށް އެދިފައިވާ މީހާ ނިޔާވުން 26 (ހ) ގޯއްޗަށް އެދި ފޯމު ހުށަހަޅާފައިވާ ފަރާތެއް، ގޯތި ލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ފައިނަލް ލިސްޓު އާންމުކުރުމުގެ ކުރިން ނިޔާވެއްޖެނަމަ، އެފަރާތެއްގެ ނަން ވަގުތީ ލިސްޓުން އުނިކޮށް މި އުސޫލުގެ 23 ވަނަ މާއްދާއާއި އެއްގޮތަށް ލިސްޓު ތަރުތީބުކޮށް އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ގޯއްޗަށް އެދި ފޯމު ހުށަހަޅާފައިވާ ފަރާތެއް، ގޯތި ލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ފައިނަލް ލިސްޓު އާންމުކުރުމަށްފަހު ނިޔާވެއްޖެނަމަ، އެފަރާތެއްގެ ނަން ފައިނަލް ލިސްޓުން އުނިކޮށް، މި އުސޫލުގެ 23 ވަނަ މާއްދާ އާއި އެއްގޮތަށް ލިސްޓު ތަރުތީބުކޮށް އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

ގުރުއަތުލުން 27 (ހ) މި އުސޫލުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގުރުއަތުލުން ކުރިއަށް ގެންދަންވާނީ މި އުސޫލުގެ 05 ވަނަ މާއްދާ ގައި ބަޔާންކުރާ ކޮމިޓީގެ ބައިތިއްބަވައިގެންނެވެ.

(ނ) މި ބައްދަލުވުން ބާއްވާނީ އާއްމުކޮށް ހުޅުވާލައިގެންނެވެ.

(ރ) ގުރުއަތުލުމަށްޓަކައި ބޭއްވޭ ބައްދަލުވުން ފެށުމުގެ 48 ގަޑިއިރުކުރިން ގުރުއަތުލުމުގެ ބޭއްވޭ ފަރާތްތަކަށް، ގުރުއަތު ނެގުމުގައި ބައިވެރިވުމަށް ހާޒިރުވުމަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.

(ބ) ދެފަރާތް، ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކުގެ މެދުގައި ނަގާ ގުރުއަތުލުމުގައި، ގުރުއަތު ނަގާނީ ފޯމު ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ނުވަތަ އެފަރާތުން އެކަމަށް އަދި ދޫކޮށްފައިވާ ލިޔުން (ފޮޓޯ އެއް ކޮޕީ) ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތަކަށެވެ.

ގޯތި ލިބޭ މީހުންނަށް ގޯތި ހަވާލުކުރުން 28 (ހ) ގޯތި ލިބޭ މީހުންނަށް ގޯތި ހަވާލުކުރާ ތާރީޚާ ވަގުތު އެނގޭނޭހެން ގޯތި ހަވާލުކުރާ ދުވަހުގެ ރަސްމީ ބަންދުނޫން 5 ދުވަސްކުރިން އާންމުކޮށް އިއުލާން ކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ގޯތި ލިބޭ މީހުންނަށް ލިބޭ ގޯތި ކަނޑައަޅާނީ ގޯތި ލިބޭ މީހުންގެ މެދުގައި ބޭއްވޭ ގުރުއަތަކުންނެވެ.

(ރ) ގޯތި ލިބޭ މީހާއަށް ގޯއްޗާއި ހަވާލުވާން ހާޒިރުވެވޭން ނެތިގެން ބަދަލުގައި ގޯއްޗާއި ހަވާލުވާން މީހެއް ފޮނުވާނަމަ، ހާޒިރުނުވާ ސަބަބާއި، ބަދަލުގައި ގޯއްޗާއި ހަވާލުވާން މީހާގެ މައުލޫމާތު ހިމަނައިގެން، ގޯތި ލިބޭ މީހާގެ ސޮއިއާއެކު ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބުނެފައިވާ ގޯތި ލިބޭ މީހާގެ ސިޓީ، ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅާނީ ގޯއްޗާއި ހަވާލުވާން ހާޒިރުވާ ގޯއްޗާއި ހަވާލުވާ މީހާގެ ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑުގެ އަސްލާއެކުއެވެ.

(ބ) ގޯއްޗާއި ހަވާލުވާން އެއްވެސް މީހަކު ހާޒިރުނުވާ ގޯތިތަކުގެ ގުރުއަތު ނަގާނީ ކައުންސިލުންނެވެ. އަދި މިފަދަ ގޯތިތަކާއި ހަވާލުވާން [illegible] ބަންދުނޫން 7 ދުވަހުގެ މުހުލަތެއް ދިނުމަށްފަހު، ހަވާލުނުވާ ގޯތިތަކުގެ ގުރުއަތު ނަގާނީ މި އުސޫލުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ކޮމިޓީންނެވެ.

ގޯތި ބަދަލު ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުން

29 (ށ) މުލަކަތޮޅު މުލަކުން ގޯތި ލިބޭ ފަރާތްތަކަށް ގޯތި ހަވާލުކުރުމަށްފަހު އެއްގޯތި އަނެއް ގޯއްޗާ ބަދަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް އިޢުލާނުކުރެވޭނެއެވެ.

(ނ) ގޯތި ބަދަލުކުރުމަށް 07 ދުވަހުގެ ފުރުޞަތެއް ދެވޭނެއެވެ.

(ރ) ގޯތި ބަދަލުކުރުމަށް ދެވޭ 07 ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ގޯތި ބަދަލުކުރުމަށް ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކަށް ފަހުން ފުރުޞަތު ދިނުމެއް ނޯންނާނެއެވެ.

ގޯތި ލިބޭ ފަރާތްތަކުން ޢަމަލު ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން

30 (ށ) ގޯތިލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކުން ގޯތީގެ އިމުން އެތެރޭގައިވާ ބައިގަނޑުގެ ބަދަލު ދޭންޖެހޭނެއެވެ. މިފަދަ ބައިގަނޑުގެ ބަދަލު ދިނުމުގައި އަމަލު ކުރާނީ ތިރީގައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.

1. އިމުން އެތެރޭގައިވާ [illegible] ބައިގަނޑުގެ ބަދަލު ކަނޑައަޅާ [illegible] ބައިގަނޑުގެ ބަދަލު ހަމަޖެއްސުމުގައި ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.
2. އިމުން އެތެރޭގައިވާ [illegible] ބައިގަނޑުގެ ބަދަލު ހަމަޖެއްސޭނީ ގޯތި ލިބޭ ފަރާތާއި ބައިގަނޑުގެ ވެރިފަރާތާއި ދެމެދު ވާހަކަ ދައްކައިގެންނެވެ.
3. ގޯތިތަކުގެ އިމުން [illegible] ބައިގަނޑުގެ ބަދަލު ކަނޑައަޅާނީ މ. މުލަކު ކައުންސިލުންނެވެ.
4. ބައިގަނޑުގެ ބަދަލު [illegible] މ. މުލަކު ކައުންސިލުން އަންގާނެއެވެ.

ގޯތި ރަޖިސްޓްރީ ކުރުން

31 (ށ) މި ގަވާއިދުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ގޯތި ލިބޭ [illegible] ފަރާތްތަކަށް، ގޯތި [illegible] ގޯތި ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވޭނެއެވެ.

(ނ) މި އުސޫލުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން [illegible] ކައުންސިލަށް [illegible] ގޯތި ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވޭނެއެވެ. އަދި މި ރަޖިސްޓްރީ [illegible] ގޯތީގެ ވަނަ [illegible] 3 މަހުން [illegible].

(ނ) ދިރިއުޅުމަށް ދޫކުރާ ބަންޑާރަ ގޯތިގައި ދިރިއުޅޭ ފެންވަރަށް (ކައްކައި، ކައިބޮއި، ނިދައި އަދި ފެންވެރޭ މިންވަރު) ހަދައި ކައުންސިލަށް ހުށަހެޅުމުން، އިމާރާތާއި ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީ ދޫކުރަން ފަށާނެއެވެ.

(ރ) ކައިވެނިކޮށްގެން އުޅޭ ދެމަފިރިން ވަކިވަކިން ގޯއްޗަށް އެދި ހުށަހަޅައި، ޝަރުޢީ ހަމަވެގެން ދެމަފިރިންނަށް ވަކި ގޯތި ދިނުމާ ހާލަތުގައި، ގޯތި ލިބޭނީ އެ ދެމަފިރިންގެ ދެމެދުގައި ވެވޭ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ ގުރުއަތުން ހޮވޭ އެއް ފަރާތަކަށެވެ. އަދި މިގޮތުން ލިބޭ ގޯތި ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވޭނީ އެ ދެމަފިރިންގެ ވެސް ހިއްސާ ހިމެނޭ ގޮތަށް، ދެމަފިރިންގެ ނަމުގައެވެ.

ގޯތި ލިބުމުގައި ދެ މަފިރިން ކުރިމަތިލައި ޕޮއިންޓުގެގޮތުން އެއްވަރުގެ ދެމަފިރިންނަށްވެސް ގޯތި ލިބޭ ހާލަތުގައި ދެފަރާތުގެ މެދުގައި އެއްބަސްވެވޭ ނުވަތަ ގުރުއަތުން ހޮވޭ ކޮންމެވެސް އެއްފަރާތެއް ނަމުގައި ނުވަތަ ދެމަފިރިންގެ ނަމުގައި އެ ގޯތި ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭނީ އެވެ.

އުސޫލަށް ބަދަލު ގެނައުން 32 (ހ) މި އުސޫލަށް ބަދަލެއް ގެނެވޭނީ މުލަކު ކައުންސިލުގެ އާންމު ބައްދަލުވުމަކުން އެކަން ހުށަހަޅައި ކައުންސިލް މެންބަރުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތުން އެބަދަލެއް ގެނައުމަށް ފާސްވުމުންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި އެއްގޮތަށް މި އުސޫލަށް ގެނެވޭ ބަދަލަކަށް ޢަމަލުކުރާނީ ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި އެ ބަދަލު ޝާއިޢު ކުރުމުންނެވެ.

މާނަ ކުރުން 33 (ހ) މި އުސޫލުގައި އެ އިބާރާތަކުން ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ކަނޑައެޅިގެން އެހެން މާނައެއް ދޭހަ ނުވާހާހިނދަކު:

1- "ރަށް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ "މުލަކަތޮޅު މުލަކު" އަދި "ކައުންސިލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މުލަކަތޮޅު މުލަކު ކައުންސިލަށެވެ.

2- "އިން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ގޯތީގެ 4 ފަރާތް ވަށާލާފައިވާ ފާރު ނުވަތަ ވަށަށެވެ.

ޖަދުވަލު - 1

ގޯއްޗަށް އެދޭ މީހުންނަށް ޕޮއިންޓް ދޭނެ ގޮތުގެ މިންގަނޑު

އުމުރުގެ ބައި

#	ޕޮއިންޓް ދޭނެ ގޮތުގެ ތަފްސީލު	ޕޮއިންޓް
1.1	އުމުރުން 18 އަހަރުފުރި 35 އަހަރާއި ހަމައަށް	15
1.2	އުމުރުން 35 އަހަރުފުރި 45 އަހަރާއި ހަމައަށް	20
1.3	އުމުރުން 46 އަހަރުން މަތި	10

އުމުރުގެ ބައި ބަލާނީ، ގޯތި ދޫކުރުމަށް ފޯމު ހުށަހަޅާ އެންމެފަހުގެ ތާރީޚާ ހަމައަށް އުމުރުހަމަވާ ތާރީޚުކަމުގައި ބަލައިގެންނެވެ. އަދި މިބައިން ޕޮއިންޓް ދެވޭނީ، ގޯއްޗަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ފޯމާއެކު ހުށަހަޅާފައިވާ އައި.ޑީ ކާޑުގެ މަޢުލޫމާތުގެ މައްޗަށް ބަލައިގެންނެވެ.

ކައިވެނީގެ ބައި

#	ޕޮއިންޓް ދޭނެ ގޮތުގެ ތަފްސީލު	ޕޮއިންޓް
2.1	މިހާރު އިނދެގެން އުޅޭނަމަ	20
2.2	ކައިވެއްޔަށް 01 އަހަރު ވެފައިވާ ނަމަ 01 ޕޮއިންޓް އަދި އިތުރުވާ ކޮންމެ އަހަރަކަށް 01 ޕޮއިންޓް މިގޮތުން ގިނަވެގެން ދެވޭނީ 10 ޕޮއިންޓެވެ.	10
2.4	ފިރިމީހާ ނުވަތަ އަނބިމީހާ ނިޔާވެ ރަނޑުވެފައި އަދި އުމުރުން 18 އަހަރު ނުފުރޭ 2 ދަރިންނަށްވުރެ އިތުރަށް ދަރިން ލިބިނަމަ	20
2.5	ކައިވެނި ރޫޅިފައިވީ ނަމަވެސް އުމުރުން 18 އަހަރު ނުފުރޭ 1 ނުވަތަ 2 ދަރިން ލިބިނަމަ	10

ކައިވެނި ރޫޅިފައިވާ ކަމަށް އަދި ކައިވެނި ކޮށްގެން ހުރިކަމުގައި ބަލާނީ، އަދި އަނބިމީހާ/ފިރިމީހާ މަރުވެ ރަނޑުވުމުގެ ޙާލަތު ބަލާނީ ގޯތި ދޫކުރުމަށް އިޢުލާންކުރި ތާރީޚާއި ހަމައަށެވެ. ކައިވެނީގެ ބައިން ޕޮއިންޓް ދެވޭނީ ގޯއްޗަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ފޯމާއެކު ހުށަހަޅާފައިވާ ފެމިލީ/ކައިވެނީގެ ސެޓްފިކެޓްތަކަށް ބަލައިގެންނެވެ. މީގެ އިތުރުން ކައިވެނީގެ މުއްދަތު ގުނާނީ މެދުކެނޑުމެއް ނުވާނަމައެވެ. ނަމަވެސް ކައިވެނި ރުޖޫޢަކުރެވިފައިވާ ނަމަ ކައިވެނި ކުރި ތާރީޚުން ގުނަންފަށާނީ އަނބިފިރިންގެ ކައިވެނި ރުޖޫޢަ ކުރުމުން ކައިވެނީގެ ކުރިން ކޮށްފައިވާ ކައިވެނި ކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

ދަރިން ނުވަތަ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ބައި

#	ޕޮއިންޓް ދޭނެ ގޮތުގެ ތަފްސީލު	ޕޮއިންޓް
3.1	ވަރިވެފައިވާ ދުމަފިރިންގެ ތެރެއިން، 18 އަހަރުން ދަށުގެ އުފަންދަރިން ބަލަހައްޓަނީ މަންމަ ކަމުގައި ވިޔަސް، އެ ދަރިންނަށް ބައްޕަ ހަރަދުކުރާކަމުގެ ލިޔުމާއި (ނުވަތަ ބޭންކް ސްޓޭޓްމަންޓް)، އަދި ދަރިން ބަލަހައްޓަނީ ކޮން ފަރާތަކުންކަން ސާބިތުވާނެ ރަސްމީ ލިޔުން ހުށަހަޅައިފިނަމަ، މިބައިން ދެ ފަރާތަށްވެސް ޕޮއިންޓް ދެވޭނެއެވެ.	10
3.2	18 އަހަރުން ދަށުގެ 1 ދަރިއަކަށްވުރެ ގިނަ އުފަން ދަރިން ބަލާނަމަ، އިތުރުވާ ކޮންމެ ދަރިއަކަށް 01 ޕޮއިންޓް (ގިނަވެގެން ދެވޭނީ 20 ޕޮއިންޓެވެ.)	20
3.3	3.1 އާއި 3.2 ގައިވާ ދަރިންނަކީ މ.މުލަކުގައި އުފަންވިއްސުރެ ނުވަތަ މ. މުލަކުން ރަޖިސްޓަރީ ބަދަލުކޮށްފައިވާތާ 1 އަހަރު ވެފައިވާ ދަރިން ނަމަ ކޮންމެ ދަރިއަކަށް 01 ޕޮއިންޓް. (ގިނަވެގެން ދެވޭނީ 5 ޕޮއިންޓެވެ.)	5
3.4	ދާއިމީ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ދަރިއަކު ބަލަހައްޓާނަމަ: (މައިންބަފައިން ވަރިވެފައިވާ ހާލަތުގައި، ކުއްޖާ ބަލަހައްޓަނީ މަންމަ ނުވަތަ ބައްޕަކަން ކަނޑައަޅާފައިވާ ރަސްމީ ލިޔުން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ދަރިފުޅު ބަލަހައްޓާކަމުގެ ލިޔުމުގެ ގޮތުގައި، ބެލެނިވެރިޔާގެ ފަރާތުން ކުއްޖާއަށް ހަރަދުކުރާކަން އަންގައިދޭ ލިޔުމާއި ނުވަތަ ބޭންކް ސްޓޭޓްމަންޓް ހުށަހެޅުމުން މި ބައިން ޕޮއިންޓް ލިބޭނެއެވެ.	5
3.5	ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުރި 1 ދަރިއަކަށްވުރެ ގިނަ އުފަން ދަރިން ބަލާނަމަ، އިތުރުވާ ކޮންމެ ދަރިއަކަށް 01 ޕޮއިންޓް. (ގިނަވެގެން ދެވޭނީ 5 ޕޮއިންޓެވެ.)	5
3.6	މައިން ބަފައިންނާއި ދަރިން ފިޔަވައި ޝަރުޢީ ގޮތުން ބަލަހައްޓަންޖެހިފައިވާ މީހަކު ބަލަހައްޓަމުން ގެންދާނަމަ	10
3.7	ކައިވެނިކޮށްގެން އުޅޭތާ 5 އަހަރު ވެފައިވާ ސިއްޙީ މައްސަލަތަކުގެ ސަބަބުން ދަރިން ލިބުމުން މަހްރޫމްވެފައިވުން އަދި މިފަދަ ކަމަކަށް ފަރުވާ ހޯދަމުންދާނަމަ (މިކަން ސާބިތު ކުރުމަށް މިކަން ބަޔާންކޮށް ހޮސްޕިޓަލް ޑޮކްޓަރަކު ދޫކޮށްފައިވާ ލިޔުން ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ)	10

ރަށުގައި ރަޖިސްޓަރީ ވެފައިވާ ދަރިންކަމުގައި ބެލޭނީ ގެއަކަށް އެދި ފޯމު ހުށަހަޅުއްވުމަށް ކައުންސިލުން އިޢުލާންކުރާ ތާރީޚާއި ހަމައަށް ރަށުގައި ރަޖިސްޓަރީ ވެފައިވާ ކުދިންނަށެވެ.

ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ފަރާތެއް ކަމުގައި ކަނޑައެޅޭނީ އެންސްޕާގެ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުންގެ ދަފުތަރުގައި ރަޖިސްޓަރީވެފައި ވާނަމައެވެ.

ރައްވެހިކަމުގެ ބައި

#	ޕޮއިންޓް ދޭނެ ގޮތުގެ ތަފްސީލު	ޕޮއިންޓް
4.1	އުފަންވީއްސުރެ މ. މުލަކުގެ ރައްވެއްސެއްނަމަ	25
4.2	މ. މުލަކުގެ ރައްވެއްސަކާއި ކައިވެނި ކޮށްގެން އުޅޭނަމަ (ފިރިމީހާ/އަންބިމީހާ މ. މުލަކުގައި ރައްވެހިވެފައިވާތާ 1 އަހަރުވެފައި 5 އަހަރު ނުވާނަމަ.)	3
4.3	މ. މުލަކުގައި ރައްވެއްސަކާއި ކައިވެނި ކޮށްގެން އުޅޭނަމަ (ފިރިމީހާ/އަންބިމީހާ މ.މުލަކުގައި ރައްވެހިވެފައިވާތާ 5 އަހަރަށްވުރެ ގިނަ ދުވަސްވެފައިވާނަމަ)	5
4.4	ކުރިން ރައްވެހިވެފައިވާ ރަށް ދޫކޮށްފާ މ.މުލަކުގައި ރައްވެހި ވެފައިވާތާ 5 އަހަރު ވެފައިވާނަމަ	15
4.5	ކުރިން ރައްވެހިވެފައިވާ ރަށް ދޫކޮށްފާ މ.މުލަކުގައި ރައްވެހި ވެފައިވާތާ 10 އަހަރު ވެފައިވާނަމަ	20
4.6	ގޯއްޗަށް އެދިފައިވާ ފަރާތް ނުވަތަ އެފަރާތުގެ އަންބިމީހާ ނުވަތަ ފިރިމީހާ އާއި ދަރިން ދިރިއުޅެނީ މ.މުލަކުގައި ކަމަށް ވާނަމަ	10

ރައްވެހިކަމުގެ ބައިން ޕޮއިންޓް ދޭނީ ގޯއްޗަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ އައި.ޑީ ކާޑުގައިވާ މައުލޫމާތު އަދި ރައްވެހިންގެ ރަޖިސްޓްރީގައިވާ މައުލޫމާތުން ބަލައިގެންނެވެ. އަދި ރަށުގައި އުޅޭތާ ވަކި އަހަރުތަކެއްވެފައިވާކަން ސާބިތުކޮށްދޭ ދިނުމަށް ވަޒީފާގެ ލިޔުން، ރަސްމީ އިދާރާތަކުން ދޫކުރާ އެފަދަ މައުލޫމާތު އެކުލެވޭ ލިޔުން އަދި ދަރިންގެ ސްކޫލުގެ ސްޓޫޑެންޓްފޯމް ފަދަ ލިޔުން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުރި ފަރާތްތަކުގެ ބައި

#	ޕޮއިންޓް ދޭނެ ގޮތުގެ ތަފްސީލު	ޕޮއިންޓް
5.1	ގޯއްޗަށް އެދިފައިވާ އުމުރުން 18 އަހަރު ފުރިފައިވާ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުރި ފަރާތެއް ނަމަ	10

ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުރި ފަރާތެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅާނީ "އެންސްޕާ" ގެ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ފަރާތްތަކުގެ ދަފްތަރުގައި ރަޖިސްޓްރީވެފައި ވާނަމައެވެ. އަދި ސަރުކާރުގެ ކާޑާ އިދާރާއިން ދޫކޮށްފައިވާ ލިޔުން ފޯމާއެކު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ބިންވެރި ކަމުގެ ބައި

#	ޕޮއިންޓް އަދި ކަނޑާނެ ގޮތުގެ ތަފްސީލު	ޕޮއިންޓް
6.1	ގޯއްޗަށް އެދޭ ފަރާތުގެ މަންމަ ނުވަތަ ބައްޕަގެ ނަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ރަށެއްގައި 600 އަކަފޫޓަށްވުރެ ބޮޑު ބިމެއް ނުވަތަ ފްލެޓެއް ނުވަތަ ރޯހައުސްއެއް އޮވެފައި، ހުރި ހަމައެކަނި ދަރިއަކީ ގޯއްޗަށް ކުރިމަތިލީ ފަރާތްނަމަ	-35
6.2	ރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ރަށަކުން 600 އަކަފޫޓަށްވުރެ ބޮޑު ގޯއްޗެއް ނުވަތަ 600 އަކަފޫޓަށްވުރެ ބޮޑު ފްލެޓެއް ނުވަތަ ރޯހައުސް އެއް ނުވަތަ އެއްހެދު އިމާރާތެއްގެ ފްލެޓެއް ގޯއްޗަށް އެދޭ ފަރާތުގެ ނަމުގައި އޮވެ އެތަން ދޫކޮށްލާތާ ނުވަތަ ވިއްކާފައިވާތާ 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ނުވާނަމަ	-35
6.3	ރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ރަށަކުން އަންބިމީހާ ނުވަތަ ފިރިމީހާއަށް 600 އަކަފޫޓަށްވުރެ ބޮޑު ގޯއްޗެއް ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ބޯހިޔާވަހިކަމުގެ މަޝްރޫޢެއްގެ ދަށުން ލިބިފައިވާ 600 އަކަފޫޓަށްވުރެ ބޮޑު ފްލެޓެއް ނުވަތަ ރޯހައުސް އެއް ނުވަތަ އެއްހެދު އިމާރާތެއްގެ ފްލެޓެއް ގޯއްޗަށް އެދޭ ފަރާތުގެ އަންބިމީހާ ނުވަތަ ފިރިމީހާގެ ނަމުގައި އޮވެ އެތަން ދޫކޮށްލާތާ ނުވަތަ ވިއްކާފައިވާތާ 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ނުވާނަމަ	-35
6.4	ގޯއްޗަށް އެދޭ ފަރާތުގެ (އަންބިމީހާ/ފިރިމީހާ)ގެ ނަމުގައި ބަންޑާރަ ގޯއްޗެއް ނުވަތަ އަމިއްލަ ގޯއްޗެއް ލިބިފައިވާނަމަ ނުވަތަ ރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ރަށަކުން އަމިއްލަ ނުވަތަ ބަންޑާރަ ގޯއްޗެއް ނުވަތަ ގޯއްޗަކުންބައެއް ނުވަތަ ގޯއްޗެއްގައިވާ [illegible] ލިބިގެން 1000 (އެއްހާސް) އަކަފޫޓަށްވުރެ ބޮޑުބައެއް ލިބިފައިވާނަމަ.	-40
	ގޯއްޗަށް އެދޭ ފަރާތުގެ (އަންބިމީހާ/ފިރިމީހާ)ގެ ނަމުގައި ބަންޑާރަ ގޯއްޗެއް ނުވަތަ އަމިއްލަ ގޯއްޗެއް ލިބިފައިވާނަމަ ނުވަތަ ރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ރަށަކުން އަމިއްލަ ނުވަތަ ބަންޑާރަ ގޯއްޗެއް ނުވަތަ ގޯއްޗަކުންބައެއް ނުވަތަ ގޯއްޗެއްގައިވާ [illegible] މުދަލުން ލިބިގެން 600 (ހަސަތޭކަ) އާއި 1000 (އެއްހާސް) އަކަފޫޓާއި ދެމެދުގެ ބައެއް ލިބިފައިވާނަމަ.	-20

ނޯޓް: މިއުސޫލަށް އިސްލާހު ގެނެވިފައިވަނީ 2026 ޖަނަވަރީ 27 ވީ އަންގާރަ ދުވަހުގެ 10:30 ގައި މުލަކަތޮޅު މުލަކު ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާކުރާ މަޖިލީހުގައި ބޭއްވި މި ކައުންސިލްގެ 05 ވަނަ ދައުރުގެ 22 ވަނަ ޖަލްސާ އިންނެވެ.